

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 63/2011-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 16. februára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť PaedDr. M. T., B., zastúpeného advokátom Mgr. M. H., B., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu mestskej časti Bratislava – Dúbravka konaných 27. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PaedDr. M. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2010 faxom a 10. decembra 2010 poštou doručená sťažnosť PaedDr. M. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. M. H., B., ktorou podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s § 59 a nasl. zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti Bratislava – Dúbravka (ďalej len „mestská časť“) konaných 27. novembra 2010.

Napádané voľby sa konali 27. novembra 2010 a ich výsledky boli vyhlásené 28. novembra 2010, takže sťažnosť podaná sťažovateľom faxom, ako aj poštou 8. decembra 2010 bola podaná v lehote podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z celkového počtu 10 039 platných hlasov odovzdaných v napádaných voľbách sťažovateľ získal 3 622 platných hlasov, čiže viac ako 10 % hlasov požadovaných z celkového počtu platných hlasov na získanie aktívnej legitimácie na podanie sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy. Rozdiel platných hlasov medzi sťažovateľom na jednej strane a odporcom (vítazom na funkciu starostu mestskej časti) na strane druhej je 905 platných hlasov.

Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu napáda neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti, a to z týchto dôvodov:

1. Skutočnosť, že v jednom zo štyroch volebných obvodov, a to konkrétne vo volebnom obvode č. 1, v ktorom bolo vytvorených sedem volebných okrskov, boli vo volebných okrskoch č. 5, č. 6 a č. 7 zistené markantné rozdiely v počte získaných platných hlasov medzi sťažovateľom ako kandidátom na starostu mestskej časti, ktorý kandidoval za koalíciu politických strán SDKÚ–DS, SaS, Most–Híd a Občiansku konzervatívnu stranu, na jednej strane a pani B., ktorá kandidovala za tú istú koalíciu politických strán ako sťažovateľ, avšak na funkciu poslankyne mestského zastupiteľstva mestskej časti, na strane druhej, nasvedčuje podľa sťažovateľa tomu, že výsledky volieb na starostu mestskej časti v týchto volebných okrskoch nezodpovedajú skutočnosti. Sťažovateľ toto svoje presvedčenie odôvodnil tým, že pre voličov v *„miestnych pomeroch je štandardné voliť z tohto istého politického spektra tak kandidáta na starostu, ako aj kandidáta na poslanca“*. Sťažovateľ vyjadruje podozrenie nad správnosťou vyhláseného výsledku volieb starostu mestskej časti v označených volebných okrskoch, a to vzhľadom na ním tvrdené *„disproporčné výsledky“* v počte získaných platných hlasov medzi ním a inou kandidátkou kandidujúcou síce na post poslankyne, avšak za tú istú koalíciu politických strán, za ktorú kandidoval aj sťažovateľ, keďže sťažovateľ predpokladá, že volič

v zásade volí kandidátov, či už za starostu, alebo za poslanca z rovnakého politického spektra.

V uvedených súvislostiach sťažovateľ svoje podozrenie o nesprávnom výsledku volieb na starostu mestskej časti vyhlásených vo volebných okrskoch č. 5, č. 6 a č. 7 posilnil ešte tvrdením o tom, že naznačené „disproporčné výsledky“ neboli naopak zistené v ostatných volebných okrskoch č. 1 – č. 4 volebného obvodu č. 1, čo je nepriamo spôsobené tým, že v týchto volebných okrskoch neboli v okrskových volebných komisiách žiadne spríbuznené alebo spriatelené osoby víťaza napádaných komunálnych volieb na starostu mestskej časti. A contrario sťažovateľ naznačil, že za ním tvrdenou nesprávnosťou výsledku volieb na starostu mestskej časti vo volebných okrskoch č. 5, č. 6 a č. 7 môže byť aj to, že „členkou volebnej komisie v okrsku č. 5 bola aj švagriná starostu J. S. - pani P. a v okrsku č. 7 bola členkou volebnej komisie sestra súčasného starostu – pani H.; ... v okrsku č. 5 a 6 bola bezdôvodne odmietnutá účasť občianskych pozorovateľov na spočítavaní hlasov. ... Vzhľadom na výrazne odlišné počty hlasov v okrskoch č. 5, 6 a 7 medzi sťažovateľom a súčasným starostom J. S., rodinná príbuznosť niektorých členov predmetných okrskových volebných komisií, odmietnutie prítomnosti občianskych pozorovateľov v týchto okrskoch na spočítavaní hlasov, vyvolávajú pochybnosti o vytvorení regulárnych podmienok na slobodné rozhodovanie voličov (na okolnosť rodinnej väzby v súvislosti so zabezpečením regulárnosti volieb poukázal Ústavný súd SR v náleze sp. zn. PL. ÚS 15/07 zo 14. mája 2008).“.

2. Ďalším sťažovateľom uvádzaným dôvodom je to, že deň pred napádanými komunálnymi voľbami 26. novembra 2010, teda v čase volebného moratória, mal byť do schránok voličov v mestskej časti doručovaný výtlačok tretieho čísla novín s názvom „D. akú chceme mať“ s podtitulom „nezávislý občasník všetkých D.“, ktorého vydavateľom je občianske združenie Z., pričom v tomto výtlačku, ako aj v predchádzajúcich dvoch výtlačkoch tohto „občasníka“ mali byť uverejnené články tendenčne nasmerované proti sťažovateľovi, jeho spolupracovníkom, ako aj jeho rodinným príslušníkom s cieľom sťažovateľa očierniť, ohovoriť a poškodiť jeho povesť. Okrem toho sťažovateľ v týchto súvislostiach v sťažnosti uviedol, že v «poslednom treťom čísle časopisu sa objavili viaceré informácie, ku ktorým malo prístup a mohlo ich poskytnúť len personálne oddelenie

Miestneho úradu Mestskej Časti D. V redakčnej rade tohto „nezávislého občasnika všetkých D.“ je (ako jeden z troch jej členov) aj hovorca starostu pán M. K..».

Na druhej strane sa podľa sťažovateľa v každom článku predmetného „občasnika“ nachádza odsek, „ktorý chváli súčasného pána starostu“ a víťaza napádaných komunálnych volieb s množstvom jeho fotografií, „ktoré boli získané činnosťou Miestneho úradu v D.“, a to „v ostrom a očividnom kontraste s napísanými vetami, ktoré očiernili a očierňujú sťažovateľa“.

V súvislosti s uvedeným sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol:

«Uvedené značne zvýhodnilo pána S., na úkor veľmi hrubo očierneného pána T., čo podľa nás mohlo mať veľký vplyv na voľbu starostu MČ D. a jeho výsledky.

Z uvedeného máme za to, že je preukázaný vzťah medzi starostom S. a vydávaním „predvolebných“ novín. Rovnako načasovanie doručenia „predvolebného“ výtlačku nemožno racionálne hodnotiť ako náhodný, ale naopak ako premyslený predvolebný útok na protikandidáta.

Tieto noviny mali roznášať kandidáti na posty poslancov MZ a to nezávislí kandidáti „Občania za rozvoj D.“ s tým, že konkrétne mali byť videní napr. páni K. a K., ktorí sú okrem iného aj členmi redakčnej rady tejto tlačoviny.»

3. Podľa sťažovateľa k porušeniu volebného moratória *«mohlo dôjsť aj distribúciou „D. spravodajcu“ č. 11, v rámci ktorého obsahu súčasný starosta dostal podstatne väčší priestor na svoju prezentáciu, čím došlo k znevýhodneniu zvyšných dvoch kandidátov na post starostu MČ, teda aj sťažovateľa».*

4. Vo volebnom okrsku č. 30 volebného obvodu č. 4 boli na podnet nezávislého pozorovateľa opätovne prepočítané a prekontrolované hlasovacie lístky (sťažovateľ v sťažnosti bližšie nešpecifikoval, či malo ísť o hlasovacie lístky pre voľbu starostu alebo pre voľbu poslancov, pozn.), ktoré okrsková volebná komisia označila za neplatné, pričom pri tejto kontrole boli zistené viaceré pochybenia.

V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Keďže opätovná kontrola týchto neplatných hlasovacích lístkov nebola v pláne, možno dôvodne predpokladať, že bez podnetu občianskeho pozorovateľa, by nebol odhalený

tento závažný nedostatok, keď platné hlasovacie lístky boli zaradené medzi lístkami neplatnými.“

5. Sťažovateľom bližšie nešpecifikovaní členovia okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 30 mali priamo vo volebnej miestnosti navádzať voličov, aby za starostu mestskej časti volili konkrétnu osobu, ktorá sa napokon stala aj víťazom týchto napádaných komunálnych volieb.

6. Napokon sťažovateľ namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti konaných 27. novembra 2010 aj z dôvodu „*fyzického zastrašovania*“ jeho osoby, ku ktorému malo podľa jeho názoru dôjsť v príčinnej súvislosti s tým, že sa v minulosti „*odvážil*“ kritizovať politiku, resp. vládnutie starostu mestskej časti, ktorý sa v sťažovateľom napádaných voľbách stal opätovným víťazom. Podľa sťažovateľa potom, ako on spolu s iným poslancom mestského zastupiteľstva vyjadrili v médiách, ako aj prostredníctvom podaní na orgány prokuratúry kritiku na vládnutie vtedajšieho starostu mestskej časti, bolo 3. novembra 2009 podpálené motorové vozidlo uvedeného poslanca a 4. mája 2010 bol sťažovateľ fyzicky napadnutý pred vchodom do bytového domu.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd vyhlasuje voľby starostu mestskej časti Bratislava - Dúbravka, ktoré sa konali dňa 27. novembra 2010, za neplatné.“

II.

Podľa relevantnej časti čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb... do orgánov územnej samosprávy...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie dôvodnosti námietok sťažovateľa, ktorými spochybňuje ústavnosť a zákonnosť volieb starostu mestskej časti konaných 27. novembra 2010, a to z hľadiska ich možného reálneho vplyvu na výsledok napádaných volieb.

1. Pokiaľ ide o prvú z námietok sťažovateľa, podľa ktorej na základe porovnania rozdielu v počte hlasov získaných vo volebných okrskoch č. 5, č. 6 a č. 7 volebného obvodu č. 1 medzi sťažovateľom na jednej strane a kandidátkou na funkciu poslankyne mestského zastupiteľstva na strane druhej, pričom obaja boli kandidátmi za tú istú koalíciu politických strán, možno podľa sťažovateľa usudzovať, že v označených volebných okrskoch boli napádané voľby starostu mestskej časti zmanipulované, pretože podľa sťažovateľa vzhľadom na to, že volič má tendenciu voliť kandidáta na poslanca, ako aj kandidáta na starostu, resp. primátora z toho istého politického spektra, nemal sťažovateľ v označených volebných okrskoch získať „*markantne menší*“ počet hlasov, ale aspoň porovnateľný počet hlasov s počtom hlasov, ktoré dostala v týchto volebných okrskoch kandidátka na poslankyňu do mestského zastupiteľstva.

Okrem tohto o manipulácii volieb v označených volebných okrskoch má podľa sťažovateľa svedčiť aj to, že členmi okrskových volebných komisií vo volebných okrskoch č. 5 a č. 7 boli aj osoby v príbuzenskom pomere s odporcom (vítazom na funkciu starostu mestskej časti), a tiež to, že vo volebných okrskoch č. 5 a č. 6 okrskové volebné komisie mali podľa sťažovateľa bezdôvodne odmietnuť účasť pozorovateľov pri prepočítavaní hlasov.

Na preukázanie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby v rámci dokazovania na základe zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku napádaných volieb boli porovnané počty hlasov sťažovateľa a kandidátov na poslancov vo volebnom obvode č. 1,

ktorí kandidovali za tú istú koalíciu politických strán, za ktorú kandidoval aj sám sťažovateľ, ďalej navrhol, aby sa ústavný súd oboznámil s menami členov okrskových volebných komisií vo volebných okrskoch č. 5 a č. 7, a napokon, aby sa ústavný súd oboznámil s uznesením Ústrednej volebnej komisie č. 31 zo 16. novembra 2010, ktorým Ústredná volebná komisia odporúčala obciam spôsobom v mieste obvyklým informovať občanov «... v takomto príkladnom znení

„Tretie osoby (vrátane kandidátov) sa môžu zúčastniť na sčítavaní hlasov okrskovými volebnými komisiami na základe povolenia okrskových volebných komisií...“».

Podľa judikatúry ústavného súdu len hrubé, závažné alebo opätovné porušenie zákona upravujúceho prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci ústavného súdu podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom zistené nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok napádaných volieb. Túto skutočnosť však musí sťažovateľ nielen tvrdiť, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Dôkazné bremeno znáša sťažovateľ (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03, PL. ÚS 3/2010). Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne aspoň pravdepodobné a súčasne, že sú spôsobilé preukázať také porušenie volebného zákona, ktoré by v konečnom dôsledku odôvodňovalo záver o inom výsledku volieb, než aký bol vyhlásený. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne doplňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (PL. ÚS 3/2010).

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd dôvody sťažovateľa o existencii akýchsi zvyklostí, resp. zákonitostí v rozhodovacom procese voliča pri voľbe starostu

a komunálnych poslancov odvíjajúcich sa výlučne od ich politickej príslušnosti iba za vykonštruovaný a účelový záver, ktorým samo osebe nemožno zdôvodniť záver o manipulovaní volieb, najmä keď samotný sťažovateľ tento záver neodôvodnil žiadnymi inými exaktnými dôkazmi. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že za takýto dôkaz nemožno bez ďalšieho (napr. bez výpovedí svedkov) považovať ani osobné presvedčenie sťažovateľa, že dôvodom zmanipulovania volieb v označených volebných okrskoch č. 5, č. 6 a č. 7 volebného obvodu č. 1 je aj to, že jedným z členov tej-ktorej okrskovej volebnej komisie bola osoba príbuzná osobe odporcu, resp. že okrsková volebná komisia odmietla prítomnosť pozorovateľov vo volebnej miestnosti.

Podľa § 15 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) musí mať totižto okrsková volebná komisia minimálne päť členov, a navyše podľa § 15 ods. 1 volebného zákona kvôli zachovaniu kontroly nad priebehom volieb môže do tejto komisie delegovať svojho člena každá strana politického spektra, ktorej kandidátka listina bola zaregistrovaná pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva, takže podľa názoru ústavného súdu aj v prípade, že by jedným z členov tejto minimálne päťčlennej okrskovej volebnej komisie bola osoba spríbuznená s osobou kandidáta na starostu, resp. na poslanca, táto osoba pri kontrole zo strany ostatných členov okrskovej volebnej komisie nemôže, resp. nie je spôsobilá sama zvrátiť výsledok volieb. Sťažovateľ v danom prípade okrem konštatovania príbuzenského pomeru jedného z členov okrskovej volebnej komisie (v dvoch komisiách) k osobe odporcu nepredložil žiadny iný dôkaz, že by táto osoba aj skutočne napr. upravovala hlasovacie lístky, prípadne že by iným spôsobom priamo alebo nepriamo ovplyvňovala volebný výsledok.

Za dostačujúci dôkaz o manipulovaní napádaných volieb vo volebných okrskoch č. 5 a č. 6 nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať ani tvrdenie sťažovateľa, že okrskové volebné komisie v týchto volebných okrskoch odmietli prítomnosť pozorovateľov. Ústavný súd totiž s odkazom na uznesenie Ústrednej volebnej komisie č. 31 zo 16. novembra 2010, na ktoré upriamil pozornosť sám sťažovateľ, ako aj s poukazom na ustanovenie § 36 volebného zákona konštatuje, že byť pripustený ako pozorovateľ pri

spočítavanie hlasovacích lístkov nie je nárokovateľné, resp. automatické, pretože ak by to tak bolo, zákonodarca by neviazal možnosť byť prítomný pri prepočítavani hlasov ako pozorovateľ na rozhodnutie okrskovej volebnej komisie, ktorej členovia sa majú možnosť rozhodnúť, či takejto žiadosti vyhovejú, alebo nie, pričom volebný zákon nevyžaduje, aby okrsková volebná komisia toto svoje rozhodnutie akokoľvek zdôvodňovala. Ani v tomto prípade teda sťažovateľ nenavrhol dostatočné dôkazy, pretože skutočnosť, že okrsková volebná komisia nevyhovela žiadosti pripustiť pozorovateľa, v spojení s tým, že v týchto volebných okrskoch sťažovateľ dostal od voličov menej hlasov ako iní kandidáti kandidujúci za to isté politické spektrum, ešte nemusí znamenať, že v danom volebnom okrsku došlo k manipulácii volieb, pretože aj v tomto prípade je zabezpečená dostatočná kontrola ich priebehu, a to vzhľadom na spôsob kreovania okrskových volebných komisií, ktorých členovia reprezentujú široké politické spektrum.

Vykonaním sťažovateľom navrhovaných dôkazov sa nepodarilo hodnoverne preukázať pravdivosť jeho prvej námietky v takom rozsahu, ktorý by bol spôsobilý reálne ovplyvniť vyhlásený výsledok volieb. Inými slovami, sťažovateľ nepredložil natoľko hodnoverné dôkazy, ktorými by bolo možné verifikovať jeho podozrenie o zmanipulovaní napádaných volieb, pričom sťažovateľ mal dostatočný priestor na predloženie všetkých argumentov, ktoré považoval za dôležité a ktorými sa mal ústavný súd v rámci rozhodovania o jeho sťažnosti zaoberať.

2. Sťažovateľ tiež namietal, že deň pred voľbami, teda v čase volebného moratória, boli do schránok voličov roznášané výtlačky v poradí tretieho čísla nezávislého občasnika s názvom „*D. akú chceme mať*“, ktorého vydavateľom je občianske združenie „*Z.*“ a ktorého cieľom mala byť podľa sťažovateľa úmyselná diskreditácia sťažovateľa a na druhej strane pozitívna propagácia odporcu (zvoleného starostu). Podľa sťažovateľa distribúciu predmetných výtlačkov mali osobne zabezpečovať členovia redakčnej rady tohto občasnika (pán K. a pán K.), ktorí boli súčasne kandidátmi na posty poslancov do mestského zastupiteľstva, pričom jeden z nich bol súčasne hovorcom vtedajšieho starostu, ktorý sa stal napokon aj víťazom napádaných volieb (odporca).

Na preukázanie týchto skutočností sťažovateľ okrem seba navrhoval ako svedkov vypočuť aj pána K. a pána K.

V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľa ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ ani v tomto prípade nepredložil postačujúce dôkazy, pretože okrem výsluchu na veci osobne zainteresovaných osôb nenavrhol žiadne iné objektívne dôkazy (napr. výsluch svedkov z radov voličov), ktorými by bolo možné objektívne a hodnoverne preukázať, že sťažovateľom označená tlačovina bola skutočne distribuovaná do schránok voličov deň pred voľbami, a teda v čase volebného moratória. Okrem toho sťažovateľ v sťažnosti neuviedol ani to, približne v akom náklade bolo č. 3 ním označeného občasníka vydané, aby bolo možné posúdiť, či roznášanie tejto tlačoviny vzhľadom na jej náklad s ohľadom na rozdiel hlasov medzi sťažovateľom a odporcom (905 hlasov) mohol reálne ovplyvniť vyhlásený výsledok napádaných volieb.

Ústavný súd už síce v minulosti vyslovil (napr. PL. ÚS 43/07), že rozširovanie letákov v čase volebného moratória treba nesporne považovať za aktivitu, ktorá má znaky volebnej agitácie, a preto ide o činnosť, ktorá nie je v zmysle druhej vety § 30 ods. 2 volebného zákona počas volebného moratória dovolená. Avšak ústavný súd tiež konštatoval, že musí vždy pri svojom rozhodovaní zvažovať aj to, či ide o aktivitu, ktorá v konkrétnych okolnostiach prípadu mala také dopady, že by spolu s prípadnými ďalšími zisteniami o hrubom alebo závažnom porušení volebných predpisov mohla vyvolávať reálne pochybnosti o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Navyše, v danom prípade je podľa názoru ústavného súdu potrebné zdôrazniť, že sťažovateľom označená tlačovina nemala a nemá charakter komunikačného prostriedku, ktorý by bol z hľadiska jeho financovania v dispozícii mestskej časti alebo v dispozícii odporcu, takže ani z tohto hľadiska nie je možné posúdiť jeho prípadnú možnú „zneužitelnosť“ v prospech záujmov odporcu, resp. a contrario v rozpore so záujmami sťažovateľa spôsobom, ktorý by bolo možné pripočítať na ťarchu odporcu, pretože v danom prípade ide o tlačovinu súkromného vydavateľa, a to občianskeho združenia združujúceho na báze dobrovoľnosti obyvateľov mestskej časti, ktorí aj takouto formou, nezávislé od vôle

odporcu či sťažovateľa, vyjadrujú svoj názor na spoločenský život a lokálnu politiku v ich komunite žijúcej v označenej mestskej časti.

Ústavný súd tiež podotýka, že v prípade, ak je sťažovateľ toho názoru, že príspevky uverejnené v dotknutom nezávislom občasníku „*D. akú chceme mať*“ ho poškodili na jeho povesti, má nárok uplatniť si svoje právo domáhať sa ochrany svojich osobnostných práv podaním občianskoprávnej žaloby podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Úlohou ústavného (volebného) súdu v konaní podľa čl. 129 ods. 2 ústavy totiž nie je vytvárať alternatívu voči iným prostriedkom právnej ochrany, ktorými môžu byť v konkrétnych prípadoch napr. žaloby o ochranu osobnosti, priestupkové alebo trestné konania, ale vyhodnotiť, či objektívne rozoznateľným porušením volebného alebo iného zákona nedošlo k tak intenzívnemu zásahu do volebnej súťaže, že to mohlo dôvodne viesť k spochybneniu ich výsledkov (napr. PL. ÚS 99/07).

3. Ako ďalšiu námietku sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež uviedol, že «*K porušeniu volebného moratória malo dôjsť aj distribúciou „D. spravodajcu“, č. 11...*».

Z ustanovenia § 30 ods. 11 volebného zákona vyplýva, že predvolebné moratórium sa začína 48 hodín pred začatím volieb, pričom podľa ustanovenia § 26 ods. 1 volebného zákona v prípade, že voľby sa konajú jeden deň, je ich začiatok volebným zákonom určený na 7.00 h daného dňa, takže v prípade napádaných volieb konaných 27. novembra 2010 sa predvolebné moratórium začalo o 7.00 h ráno 25. novembra 2010.

Vo výtlačku č. 11 periodika „*D. spravodajca*“ je uvedené, že toto číslo „... vyšlo 3. novembra 2010“, teda z uvedeného zistenia objektívne vyplýva, že predmetné periodikum bolo vydané predtým, ako vôbec začalo predvolebné moratórium, takže z tohto hľadiska považuje ústavný súd uvedenú námietku sťažovateľa za neopodstatnenú.

V súvislosti s vydaním č. 11 periodika s názvom „*D. spravodajca*“, ktorý je podľa sťažovateľa financovaný z finančných zdrojov mestskej časti, sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol, že odporca (vtedajší starosta a súčasne aj opätovný víťaz napádaných volieb) dostal v rámci tohto výtlačku na svoju prezentáciu podstatne väčší priestor ako ostatní dvaja

kandidáti na post starostu mestskej časti (vrátane sťažovateľa), čím malo dôjsť k ich diskriminácii.

Z ustanovenia § 30 ods. 2 volebného zákona síce vyplýva, že predvolebná kampaň pri komunálnych voľbách začína 17 dní pred začiatkom volieb (v danom prípade teda predvolebná kampaň začala 10. novembra 2010), pričom z tohto ustanovenia tiež vyplýva, že vedenie predvolebnej kampane je mimo tohto určeného času zakázané, t. j. inými slovami, z uvedeného vyplýva, že vedenie predvolebnej kampane je zakázané aj v čase skoršom ako 17 dní pred začiatkom volieb, avšak ústavný súd preskúmaním obsahu dotknutého výtlačku periodika „*D. spravodajca*“ (vyšiel 3. novembra 2010, t. j. v čase pred začatím predvolebnej kampane) zistil, že sa v ňom síce nachádza jeden článok, ktorý sa týka odporcu, s názvom „*Rozhovor so starostom – Ing. J. S.*“, avšak dospel k záveru, že v danom prípade z hľadiska obsahu nemožno tento článok považovať za predvolebnú agitáciu odporcu, t. j. v danom prípade nešlo o predvolebnú kampaň odporcu. V označenom článku totiž vtedajší starosta, ktorý je súčasne z hľadiska hodnotenia ústavnosti a zákonnosti volieb aj odporcom, neagitoval voličov vo svoj prospech, iba sumarizoval, resp. hodnotil a informoval obyvateľov mestskej časti o činnosti samosprávnych orgánov mestskej časti za predchádzajúce volebné obdobie, čo vzhľadom na ich končiace sa funkčné obdobie možno podľa ústavného súdu považovať za prirodzené a logické.

Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd považoval aj túto námietku sťažovateľa spochybňujúcu ústavnosť a zákonnosť napádaných volieb za zjavne neopodstatnenú.

4. Ďalším dôvodom, na základe ktorého sťažovateľ považuje napádané voľby starostu mestskej časti konané 27. novembra 2010 za neústavné a nezákonné ako celok, je to, že vo volebnom okrsku č. 30 volebného obvodu č. 4 okrsková volebná komisia pochybila pri sčítavaní hlasovacích lístkov, keď aj platné hlasovacie lístky (sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval, či malo ísť o hlasovacie lístky pre voľbu starostu alebo pre voľbu poslancov, pozn.) zaradila medzi hlasovacie lístky neplatné, pričom toto pochybenie mala okrsková volebná komisia napraviť až na podnet, resp. na základe upozornenia nezávislého pozorovateľa.

Na preukázanie uvedeného sťažovateľ navrhol ako svedka vypočuť vo volebnom okrsku č. 30 pôsobiaceho nezávislého pozorovateľa T. F.

Aj uvedenú námietku sťažovateľa považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú, pretože aj prípadné preukázanie pochybenia okrskovej volebnej komisie v jednom z 31 volebných okrskov, ktoré bolo navyše samotnou okrskovou volebnou komisiou hneď na mieste aj napravené, takže nemohlo mať vplyv na konečný výsledok volieb, ešte samo osebe nemôže signalizovať neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu mestskej časti ako celku. Okrem toho ústavný súd opakovane upozorňuje na skutočnosť, že sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval, či sa okrsková volebná komisia vo volebnom okrsku č. 30 mala dopustiť pochybenia v spojitosti so sťažovateľom napádanými voľbami starostu mestskej časti alebo v spojitosti s voľbami komunálnych poslancov.

5. Podľa sťažovateľa o neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu mestskej časti svedčí aj to, že členovia okrskovej volebnej komisie vo volebnom okrsku č. 30 mali voličov navádzať, aby volili odporcu, pričom v tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *«Konkrétne zo strany členov predmetnej volebnej komisie malo zaznieť odporúčanie, aby volička volila „nášho pána starostu“ a „našu pani K.“»*

Na preukázanie uvedeného sťažovateľ navrhol vypočuť iba jednu svedkyňu, a to M. K.

Obdobne aj v prípade tejto námietky sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na rozdiel hlasov medzi odporcom ako víťazom napádaných volieb na jednej strane a sťažovateľom ako neúspešným kandidátom na post starostu na strane druhej (905 hlasov) sťažovateľ nepredložil hodnoverné dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností, ktoré tak nie sú spôsobilé zvrátiť vyhlásený výsledok napádaných volieb.

6. Napokon sťažovateľ dáva do súvisu neústavnosť a nezákonnosť napádaných volieb s fyzickým útokom na jeho osobu, ku ktorému malo dôjsť 4. mája 2010. Tento útok považuje sťažovateľ za fyzické zastrašovanie jeho osoby v dôsledku toho, že sa v minulosti kriticky vyjadroval ku komunálnej politike odporcu (pôvodného a súčasného starostu).

K okolnostiam fyzického útoku sťažovateľ navrhol okrem seba vypočúť ako svedka aj M. Z.

Sťažovateľ okrem svojich domnienok neuviedol, aký konkrétny vplyv mal mať útok na jeho osobu v máji 2010 na zákonný priebeh komunálnych volieb konaných 27. novembra 2010. Šetrenie okolností a dôsledkov fyzického útoku na sťažovateľa je vecou orgánov činných v trestnom konaní, a nie vecou ústavného súdu.

Uvedené závery boli podkladom na rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2011